

2013-01-24

En lägesrapport över Länsstyrelsernas hantering av Landsbygdsprogrammet 2007-2013 Arbete mot programavslut

Vi är inne på sista året i programperioden. Nyttjandegraden är i de allra flesta åtgärder och på de flesta län mycket god. Länsstyrelserna arbetar intensivt med att åstadkomma ett fullt nyttjande av medlen i Landsbygdsprogrammet. Detta innebär att bland annat genom information och uppsökande verksamhet uppmuntra aktörer till att komma in med ansökningar till bra satsningar som ryms inom denna programperiod. Samtidigt görs täta uppföljningar av satsningar som inte kommit igång med att rekvirera för att se till att pengar inte binds upp i investeringar och projekt som inte blir av, utan att pengarna återförs till programmet för att kunna användas i andra satsningar. Brist på pengar i vissa åtgärder har också lett till att länen får göra skarpare prioriteringar vid beslut om stöd, vissa län har börjat tillämpa ansökningsomgångar i stället för löpande prioritering.

Jordbruksverket har under 2012 möjliggjort för länen att slå ihop budgeten för vissa åtgärder vilket till viss del har minskat problematiken med ”inlåsning” av pengar i åtgärder där återstående budget är mycket begränsad. Länsstyrelserna för också en dialog med Jordbruksverket om lämplig tidpunkt för att samla alla medel i en nationell pott, från vilken länen ska kunna avropa medel, för att minska risken att det ligger kvar pengar på länen som inte kan nyttjas på grund av att det är så små belopp. Även möjligheten att överbesluta programbudgeten diskuteras för att täcka upp för de återföringar som sannolikt kommer i samband med programavslutet. Länsstyrelserna ser goda möjligheter till ett högt resursutnyttjande inom programmets axel 1 och 3.

Styr- och uppföljningssystem i samverkan

Styr- och uppföljningssystem i samverkan (SUSS) är Jordbruksverkets och länsstyrelsernas gemensamma projekt för att effektivisera processen för jordbrukarstöd (SUSS-JBR) och processen för stöd till landsbygden (SUSS-LB).

När det gäller jordbrukarstöden har Jordbruksverkets och länsstyrelserna årligen tagit fram en gemensam tidsplan för arbetet som följs upp regelbundet. Problem och åtgärder diskuteras i en gemensam beslutsgrupp. Målet är att lantbrukare ska få korrekta utbetalningar av gårdsstöd, miljöersättningar och kompensationsbidrag i rätt tid. Arbetet har varit framgångsrikt och under 2012 betalades samtliga jordbrukarstöd ut enligt plan.

När det gäller landsbygdsstöden sker sedan hösten 2012 en regelbunden uppföljning av handläggningstider för företagsstöd och projektstöd inom landsbygdsprogrammet. Målet är att minst 90 procent av ansökningarna ska nå målet om en handläggningstid på högst

4 månader för ansökan om stöd och högst 3 månader för ansökan om utbetalning för de ansökningar som kommer in till stödmyndigheten från och med 1 januari 2012. Inget län har ännu nått dessa mål. Vanliga orsaker till att man har svårt att nå målen är bland annat att vi ser ett ökat söktryck när det gäller utbetalningar när vi närmar oss programperiodens slut, ett ökat antal omfattande revisioner, bristande underlag från sökanden och från Leader-kontor som kräver mycket kompletteringar, tillämpningen av ansökningsomgångar och att man ofta prioriterar utbetalningsärenden framför stödansökningar. Länen arbetar med åtgärder för att korta handläggningstiderna komma närmare målen.

Revisioner

Länsstyrelserna har under senare period varit föremål för ett flertal omfattande kontroller och revisioner bland annat från EU, ESV och Jordbruksverket, vilka i huvudsak varit inriktade på landsbygdsstöden. Den mest omfattande revisionen hittills är det så kallade Acke-projektet där Jordbruksverket under 2012 besökt samtliga länsstyrelser för att titta på organisation och handläggning av landsbygdsstöden. 10-30 ärenden har granskats på varje länsstyrelse. Län med mycket brister ska upprätta åtgärdsplaner för att komma till rätta med problemen. Vid mycket allvarliga brister kan Jordbruksverket stoppa utbetalningarna på det aktuella länet till dess att åtgärder är vidtagna.

Granskningen har skett utifrån EU:s regelverk, vilket innebär att det i vissa fall har gjorts anmärkning trots att länsstyrelserna har följt de rutiner som finns. Del av kritiken faller alltså tillbaka på Jordbruksverket som måste utveckla och förbättra rutinerna för handläggning av landsbygdsstöd.

Efter granskningen har länen fått yttra sig över en preliminär rapport varefter Jordbruksverket har skickat ut en slutlig rapport. Resultatet i den slutgiltiga rapporten har i många fall starkt avvikit från resultatet i den preliminära rapporten eftersom länsstyrelserna kunnat påvisa att många av de ”brister” som dokumenterats i den preliminära rapporten i många fall varit missförstånd. Hittills är det flera län som ännu inte har fått sina slutrapporter, varför vi inte har någon samlad bild av det slutgiltiga resultatet. När revisionen är avslutad kommer Jordbruksverket att sammanställa resultatet av revisionen i en slutrapport. Länsstyrelserna och Jordbruksverket kommer gemensamt att arbeta vidare med åtgärder för en rättssäkrare process.